

Anabaptisti

Slovo Anabaptista znamená „ten, ktorý prekrstí“. Je to označenie často pripisované všetkým „radikálnym reformátorom“ – rôznorodej skupine, ktorá zostala mimo hlavného prúdu reformácie – boli fanatickou frakciou reformácie. Škála radikálov siahala od úprimných pietistov až po heretických extrémistov. Medzi tými druhými bol Michael Servetus (vystupujúci proti Trojici a upálený v Kalvinovej Ženeve), ktorý bol súčasťou radikálnej reformácie a často sa nazýva anabaptistom.

Avšak, v úzkom zmysle slova, označenie Anabaptista, ako sa používa dnes, sa viac vzťahuje na menej radikálnych Radikálov – mužov ako boli Conrad Grebel a Menno Simons, ktorých hnutia prežívajú dnes v spoločenstvách Amittov a Mennonitov.

Mnohé anabaptistické myšlienky boli neoceniteľným prínosom pre reformáciu. Napríklad, nasledujúcich päť zásad môžeme označiť za charakteristicky anabaptistické:

Sola Scriptura – Anabaptisti boli niekedy oveľa konzistentnejší ako autoritatívni reformátori vo svojom presvedčení o autorite Biblie pri niektorých praktikách v otázkach cirkevného života a uctievaní.

Oddelenie cirkvi od štátu – Anabaptisti správne videli cirkev ako zhromaždenie vykúpených, v rozpore so svetom a niekedy aj so spoločnosťou ako takou. Kvôli tomu zastávali oddelenie cirkvi od štátu.

Sloboda svedomia – Vzhľadom na svoje presvedčenia o tom, aká je úloha sekulárneho štátu, Anabaptisti verili, že konečným vykúpením z herézie je exkomunikácia. Pevne stáli proti prenasledovaniu, ktoré bolo tak charakteristické pre ich dobu. Odmietali právo štátu trestať alebo popraviť niekoho pre jeho náboženské presvedčenie alebo učenie. Toto bola revolučná myšlienka v ére reformácie.

Krst veriaceho – Anabaptisti boli medzi prvými, ktorý poukázali na nedostatok biblickej podpory pre krst nemluvniat. Avšak väčšina z nich nenamietala proti spôsobu krstu a praktizovali afúziu (pokropenie), teda neboli skutočnými baptistami v modernom zmysle slova.

Svätosť života – Anabaptisti kládli veľký dôraz na duchovnú skúsenosť, praktickú spravodlivosť a poslušnosť nadprirodzeným normám. Netolerovali tých, ktorí prehlasovali, že sú ospravedlnení vierou, a pritom žili neverný život. Anabaptisti poukazovali na to, čo hovorí Písmo, „Viera bez skutkov je mŕtva“ (Jak. 2:20).

Vo väčšine týchto bodov by sme sa jednoznačne zhodli s anabaptistickou podstatou (hoci nie nutne s extrémnymi závermi, ku ktorým niekedy došli).

Každopádne máme dobrý dôvod na to, aby sme k anabaptistickému hnutiu pristupovali so zdravou dávkou opatrnosti. Hoci uznávame, že za koncepty uvedené vyššie Anabaptistom dlžíme svoju vďačnosť, musíme tiež rozoznať nezdravé tendencie v anabaptistickej doktríne:

Anabaptisti odmietali reformované chápanie ospravedlnenia skrze vieru samotnú. Popireali pozičnú povahu ospravedlnenia a trvali na tom, že jediným základom pre to, aby hriešnik mohol byť prijatý Bohom, je „skutočná“ spravodlivosť vrytá do ospravedlneného človeka.

„Menno (Simons), a Anabaptisti vo všeobecnosti, neprijímali Lutherovu foréznu teológiu ospravedlnenia skrze samotnú vieru, pretože ju videli ako prekážku skutočnej doktríny „živej viery, ktorá pramení zo svätého života“. [Timothy George, *Theology of the Reformers*, (Teológia reformátorov, pozn. prekl.), Nashville: Broadman, 1988, 269].

Aby sme boli spravodliví, je treba poznamenať, že Anabaptisti si mysleli, že objavili tendenciu k antinomizmu v reformovanej doktríne ospravedlnenia skrze samotnú vieru. Práve proti tomu argumentovali. Ale robiac rak podkopávali samotný základ biblickej doktríny ospravedlnenia.

Nechali ľudí, aby sa snažili vytvoriť si vlastnú spravodlivosť odvodenú zo zákona, namiesto toho, aby dôverovali dokonalej spravodlivosti Kristovej, ktorú Boh dáva tým, ktorí uveria (Fil. 3:9, Rim. 4:5-6).